

HYVIL

Hyvinvointialueiden taloudesta ja rahoituksesta

Materiaalia aluevaltuutettujen perehtymiseen

Arja Pesonen, ekonomisti

Hyvinvointialueen taloudesta ja rahoituksesta

OSA I

- Hyvinvointialueen tulot ja menot sekä talouden seuranta
- Valtionrahoitus
 - Laskennallinen rahoitus
 - Siirtymätasausjärjestelmä
 - Vireillä olevia muutoksia

OSA II

- Hyvinvointialueen taloussuunnittelu, talouden sääntely ja valtionohjaus
- HVA taloustietoja - Tietoja eri alueiden talouden tilanteesta muutamalla näkymällä

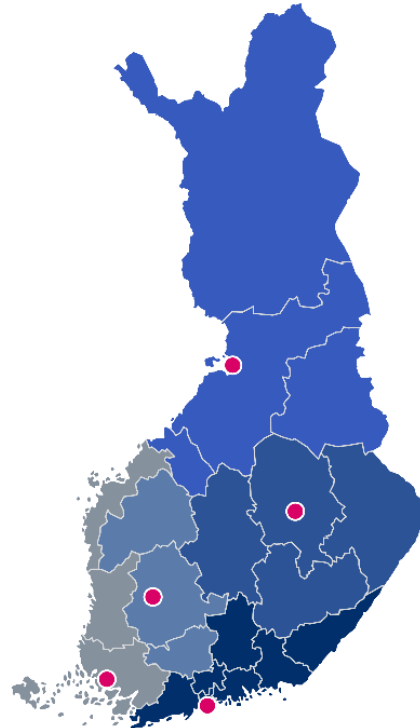
OSA I

Hyvinvointialueen tulot ja menot

Hyvinvointialueet ja yhteistyöalueet sekä Uudenmaan erillisratkaisu

21 hyvinvointialuetta ja Helsingin kaupunki

Jokainen alue ja Helsingin kaupunki kuuluu yhteen yhteistyöalueeseen. Yhteistyöalueita on viisi ja jokaisella on yksi yliopistollinen sairaala.

Uudellamaalla palvelut järjestää 4 hyvinvointialuetta ja Helsingin kaupunki.

Uudenmaan erikoissairaanhoidon tuottaa HUS -yhtymä.

Hyvinvointialueet ja Helsingin kaupunki järjestävät sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen palvelut 5,6 milj. suomalaiselle.

TILINPÄÄTÖS 2024	Hyvinvointialueet yhteensä
Toimintatuotot	3 854 548 475 €
Toimintakulut	28 652 035 850 €
Toimintakate	-24 789 516 145 €
Valtionrahoitus	24 084 008 013 €
Rahoitustuotot ja -kulut +/-	-13 113 794 €
Vuosikate	-718 621 926 €
Poistot ja arvonalentumiset	404 824 449 €
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1 119 279 376 €

**Yhteensä 21
hyvinvointialuetta ja
Helsingin kaupunki**

**Käyttötalouden lisäksi
hyvinvointialueet ovat
merkittäviä investoijia.**

**Vuonna 2024
investoinnit olivat
n. 750 miljoonaa euroa.**

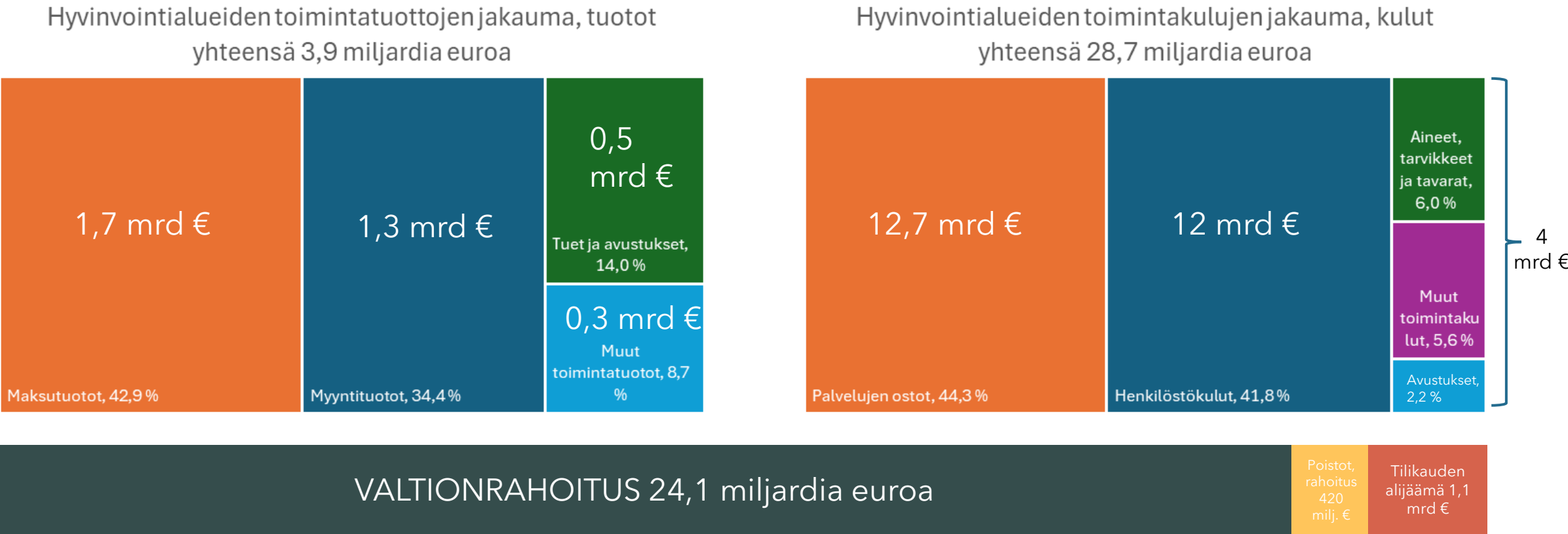
**Investoinneista n. 65 %
kohdistui rakennuksiin.**

**Hyvinvointialueet ovat
suuria työnantajia.**

**Vuoden 2024 lopussa
palveluksessa oli yli
215 000 työntekijää.**

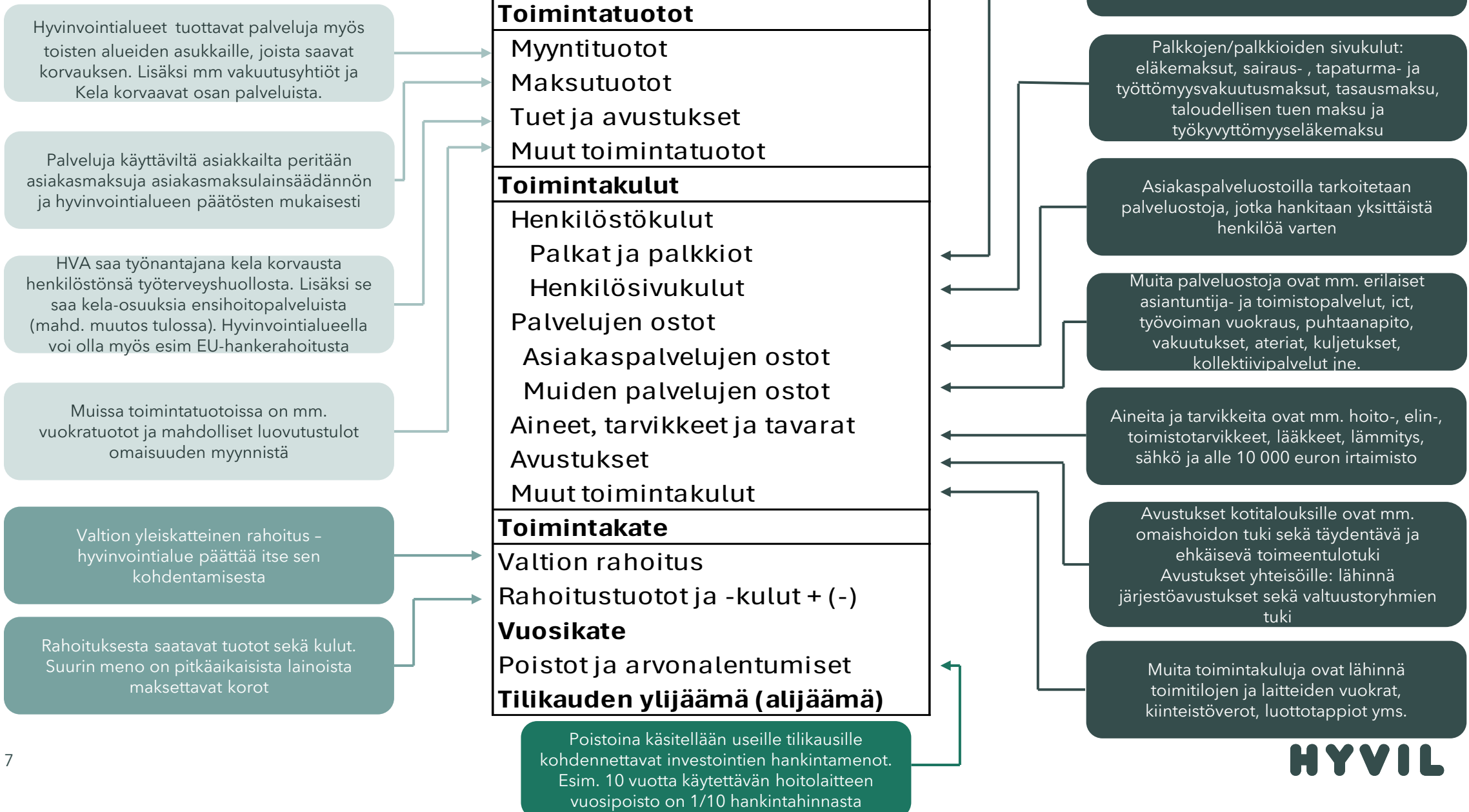
**Moni hyvinvointialue
on maakunnan suurin
työnantaja.**

Hyvinvointialueiden menot muodostavat noin kolmanneksen valtion budjetista

* Osuudet hyvinvointialueiden tilinpäätöksistä 2024

YKSINKERTAISTETTU KUVAUS HYVINVOINTIALUEEN TULOJEN JA MENOJEN MUODOSTUMISESTA - mitä tuloslaskelma kertoo

HYVIL

Valtionrahoituksen muodostuminen

Valtionrahoituksesta ja hyvinvointialueiden toiminnasta

- Hyvinvointialueiden rahoitus perustuu pääosin valtionrahoitukseen. Hyvinvointialueilla ei ole verotusoikeutta toisin kuin kunnilla.
- Hyvinvointialuetaloutta arvioidaan osana julkisen talouden suunnitelmaa ja valtioneuvoston asettamia finanssipoliittisia tavoitteita.
- Rahoitus tarkistetaan vuosittain ja sen määrä on sidoksissa valtion talousarvioon.
- Hyvinvointialueiden rahoitus on yleiskatteista. Hyvinvointialueet voivat siis päättää itsehallintonsa perusteella rahoituksen käytöstä ja kohdentamisesta.
- Hyvinvointialueen tehtävistä taas säädetään sosiaali- ja terveystaloudelliset sekä pelastustoimea koskevassa erityislainsäädännössä.
- Rahoitus kohdennetaan hyvinvointialueille ja Helsingin kaupungille eri määräytymistekijöillä, joilla muodostetaan aluekohtaisesti ns. **laskennallinen rahoitus**
- Rahoitukseen on säädetty siirtymäkausi vuosille 2023 – 2029.

Rahoitusmallin keskeinen tavoite on turvata hyvinvointialueiden riittävä rahoitus julkisen talouden reunaehtojen puitteissa.

Perustuslakivaliokunta on lausunnossaan 15/2018 vp. (s.22) todennut, että rahoitusosuuksien painoarvoilla voidaan katsoa olevan keskeinen merkitys maakuntien **rahoituksen riittävyden ja riittävien sosiaali- ja terveystalvelujen turvaamisen kannalta** ja edellyttänyt näiltä osin nimenomaisesti laintasosta sääntelyä.

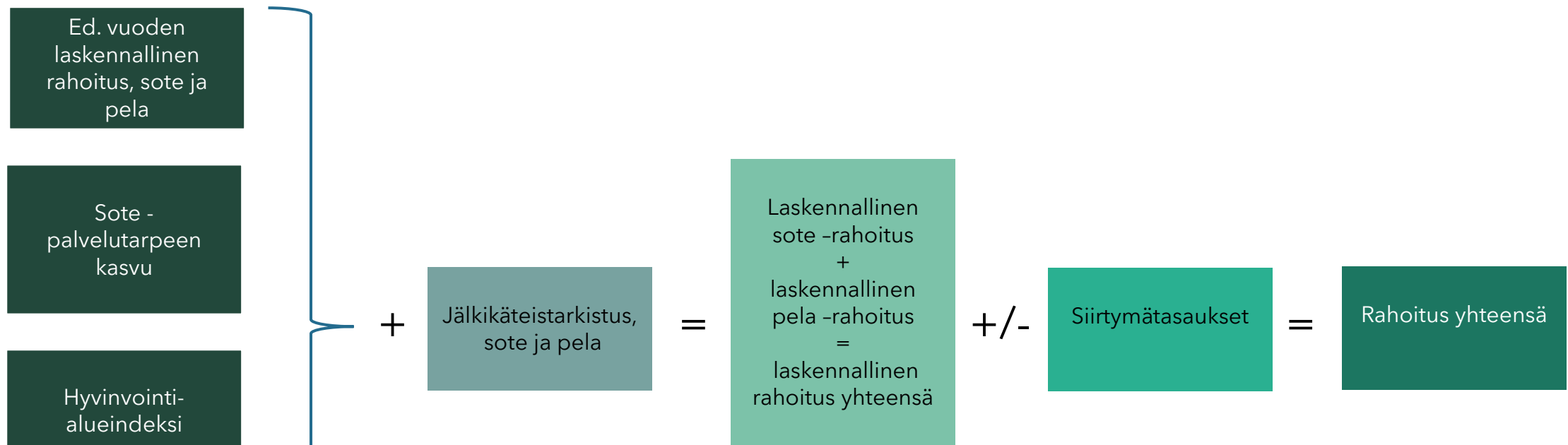
Perustuslakivaliokunnan näkemys on huomioitu rahoituslaissa ja palvelutarpeen mukaan määräytyy n. 80 % alueiden rahoituksesta ja painoarvoista säädetään laissa.

Tähän ns. **laskennalliseen rahoitukseen** siirryttiin hyvinvointialueiden alusta alkaen.

Siirtymävaiheessa laskennallista rahoitusta kuitenkin **oikaistaan siirtymätasauksilla**. Siirtymäaikaana hyvinvointialueiden tulisi sopeuttaa toimintaansa laskennallisen rahoituksen mukaiseksi.

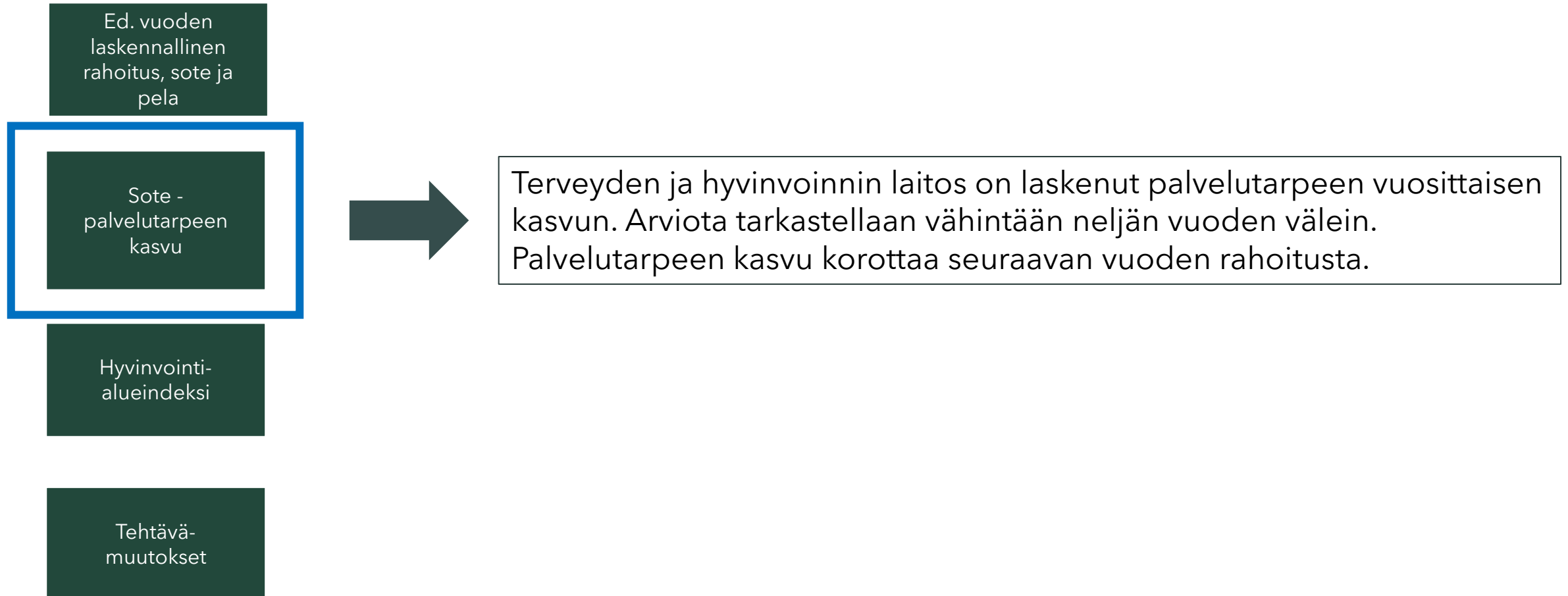
Laskennalliselle rahoitusmallille on selkeät perusteet

Kansallisella tasolla valtionrahoitus johdetaan edellisen vuoden pohjasta, johon tehdään tarkistuksia

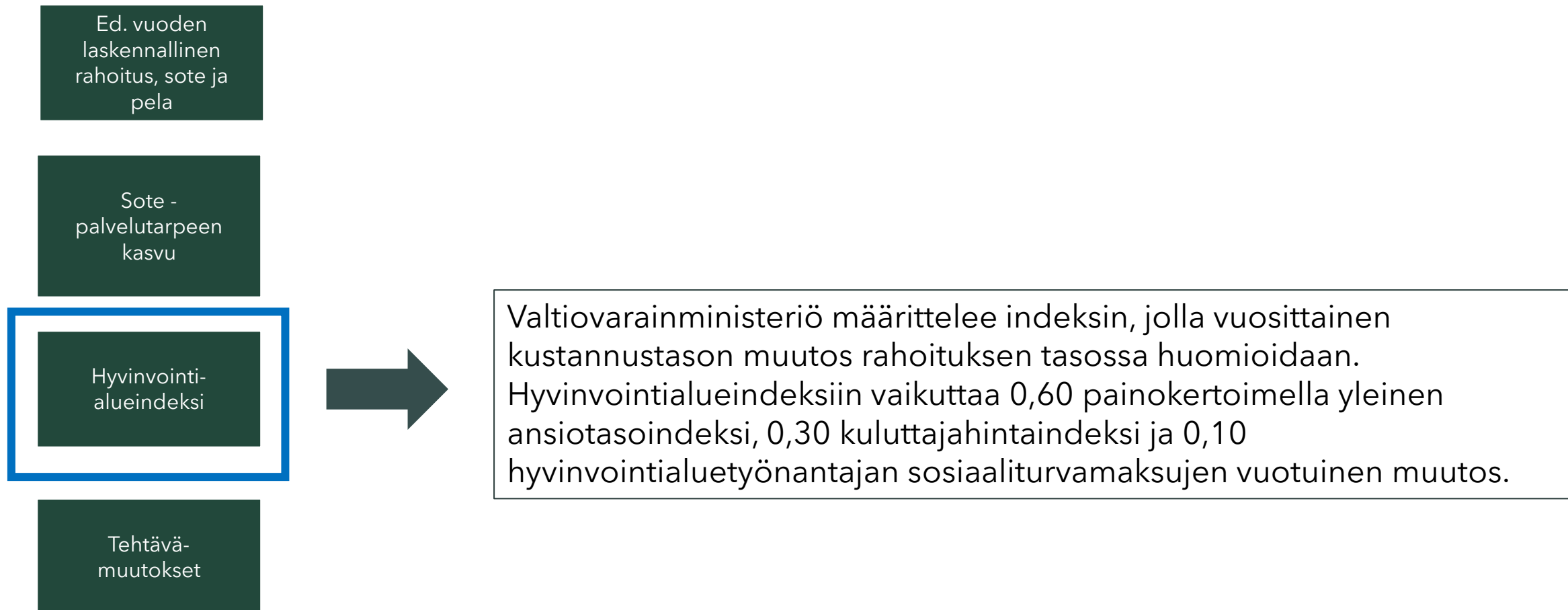

Rahoitus muodostetaan erikseen sosiaali- ja terveyspalveluille ja pelastustoimeen. Laskennallinen rahoitus muodostuu hyvinvointialueiden rahoituslain mukaisista rahoituksen määräytymisperusteista. Kunkin alueen rahoituksessa huomioidaan lisäksi siirtymätasaukset, jotka voivat joko lisätä tai vähentää laskennallista rahoitusta.

Kansallisella tasolla valtionrahoitus johdetaan edellisen vuoden pohjasta, johon tehdään tarkistuksia

Kansallisella tasolla valtionrahoitus johdetaan edellisen vuoden pohjasta, johon tehdään tarkistuksia

Kansallisella tasolla valtionrahoitus johdetaan edellisen vuoden pohjasta, johon tehdään tarkistuksia

Ed. vuoden
laskennallinen
rahoitus, sote ja
pela

Sote -
palvelutarpeen
kasvu

Hyvinvointi-
alueindeksi

Tehtävä-
muutokset

Rahoitusta voidaan korottaa tai vähentää sen mukaan, miten hyvinvointialueiden järjestämisvastuulle kuuluvien tehtävien laajuutta tai laatua muutetaan.

Kansallisella tasolla valtionrahoitus johdetaan edellisen vuoden pohjasta, johon tehdään tarkistuksia

Ed. vuoden
laskennallinen
rahoitus, sote ja
pela

Sote -
palvelutarpeen
kasvu

Hyvinvointi-
alueindeksi

Tehtävä-
muutokset

Jälkikäteistarkistus,
sote ja pela

Rahoituksen ja toteutuneiden kustannusten erotus otetaan kahden vuoden viiveellä huomioon. Rahoituksen jälkikäteistarkistus sisältyy vuoden 2025 rahoitukseen ensimmäistä kertaa ja sen määrä perustuu hyvinvointialueiden vuoden 2023 tilinpäätöstietoihin. V. 2026 alusta jälkikäteistarkastukseen sovelletaan myös portaittain kasvavaa omarahoitusosuutta.

Kansallisella tasolla valtionrahoitus johdetaan edellisen vuoden pohjasta, johon tehdään tarkistuksia

Ed. vuoden
laskennallinen
rahoitus, sote ja
pela

Sote -
palvelutarpeen
kasvu

Hyvinvointi-
alueindeksi

Tehtävä-
muutokset

Siirtymätasaukset

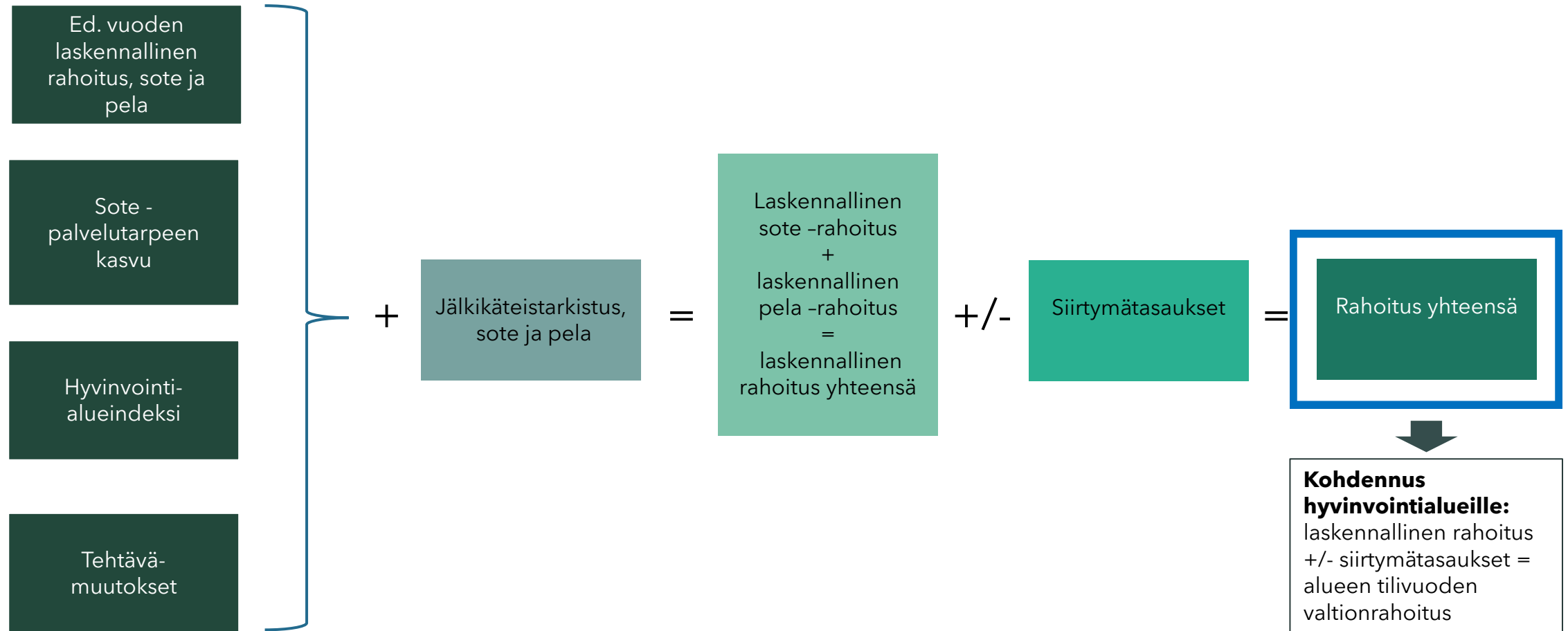

Laskennalliseen rahoitukseen on tarkoitus siirtyä asteittain siirtymäkauden aikana 2023 - 2029.

Tänä aikana hyvinvointialueet voivat saada lisäystä laskennalliseen rahoitukseen tai laskennallista rahoitusta voidaan vähentää.

Siirtymätasaukset johdettiin tasoittamaan kunnilta siirtyneen toiminnan kustannuksia suhteessa rahoitusmalliin.

Kansallisella tasolla valtionrahoitus johdetaan edellisen vuoden pohjasta, johon tehdään tarkistuksia

Rahoituksen kohdentaminen hyvinvointialueille ja Helsingin kaupungille

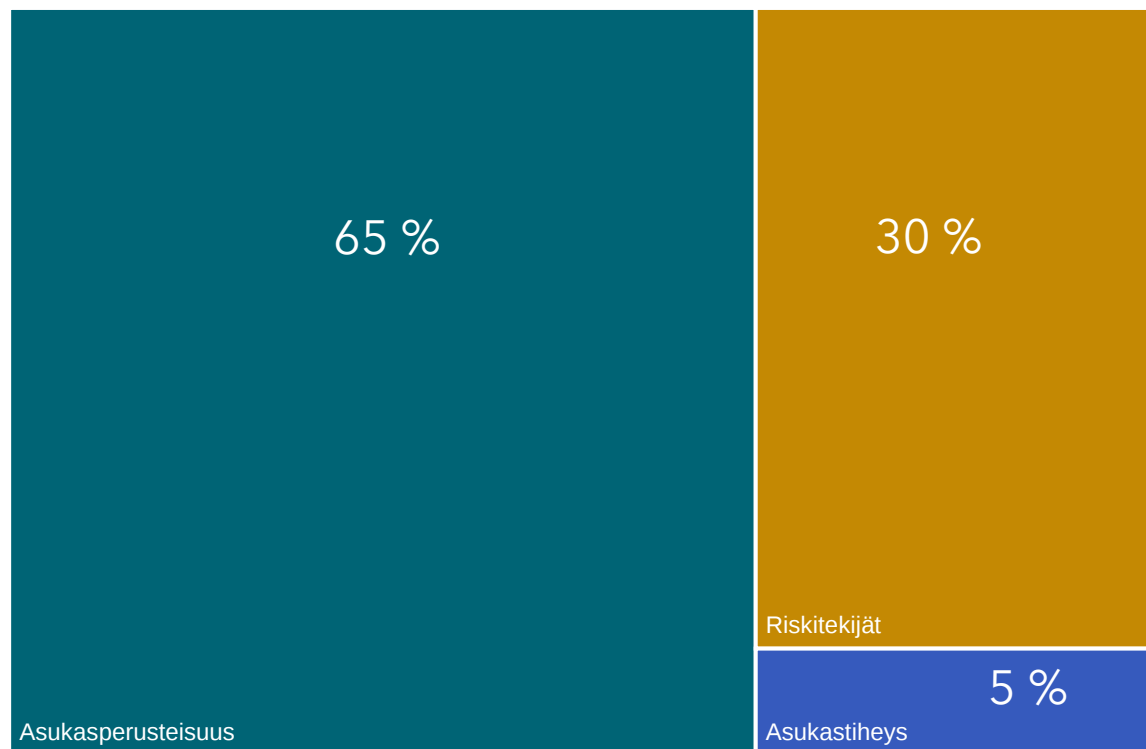
Hyvinvointialueiden rahoituslaissa määritellään kuinka paljon (%) eri määräytymistekijöillä kohdennetaan alueille rahoitusta. Kullekin määräytymistekijälle lasketaan perushinta.

Kunkin alueen osuus ko. määräytymistekijän rahoituksesta muodostuu perushinnan, alueen asukasluvun ja alueen määräytymistekijän arvon perustella

Eri määräytymistekijät yhteensä muodostavat alueen soten ja pelan laskennallisen rahoituksen. Sitä oikaistaan alueen siirtymätasauksella ja lopputulos on alueen ko. vuoden valtionrahoitus.

Pelastustoimen laskennallisesta rahoituksesta valtaosa (580 milj. €*) on asukasperusteista

Pelastustoimen rahoituksen muodostuminen

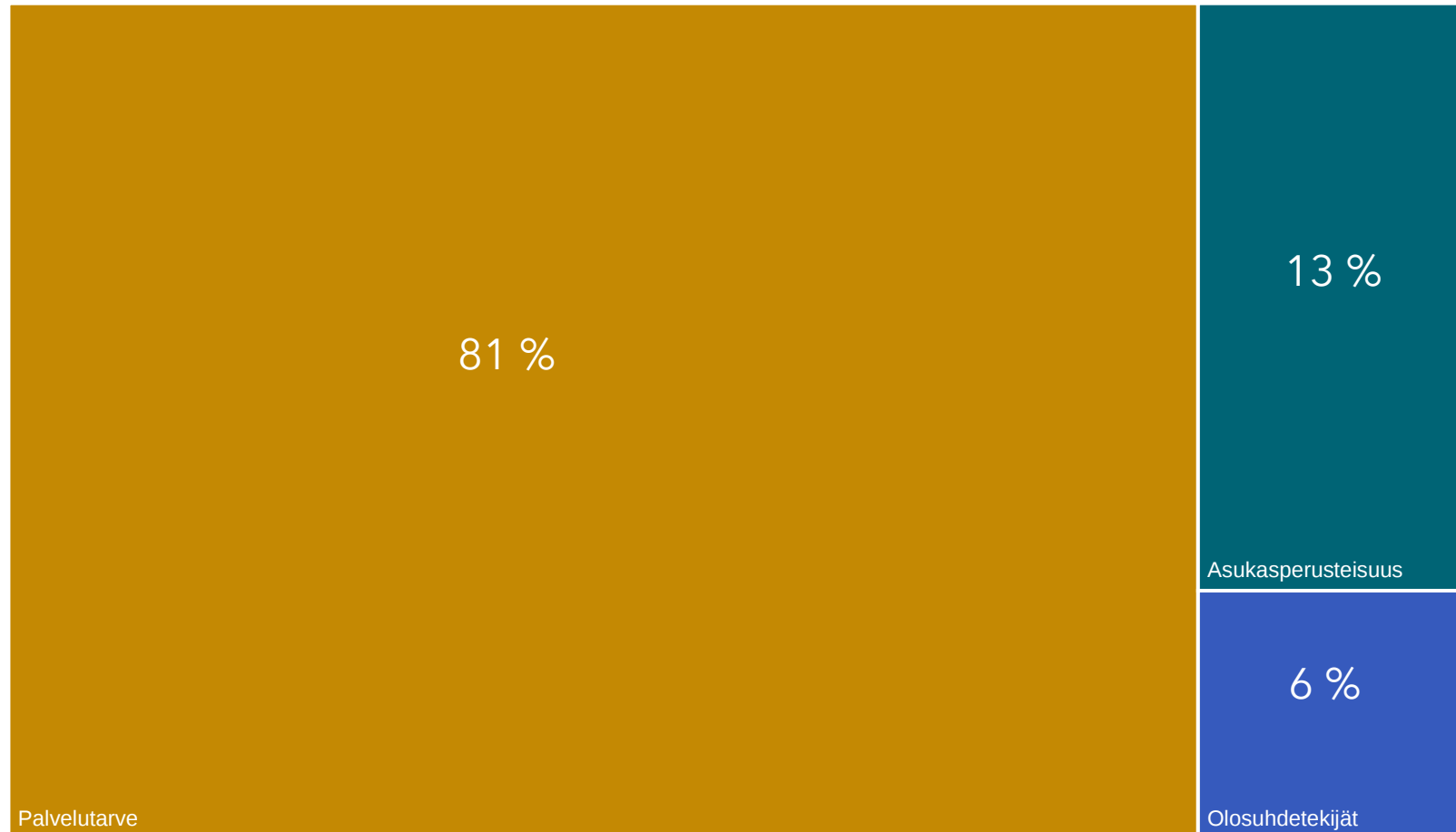

Vuonna 2025 pelastustoimen laskennallinen rahoitus on 104 €/asukas, josta

- Asukasperusteinen 68 € /asukas
- Asukastiheys 5 €/ asukas
- Riskitekijät 31 € /asukas

Riskitekijöiden laskentaa varten hyvinvointialueet jaetaan neliökilometrin suuruiseksi ruuduiksi, joille Tilastokeskus laskee riskitason ja joista edelleen johdetaan alueittaiset riskikertoimet rahoituksen kohdentamiseksi.

Laskennallinen sote -rahoitus 25,7* mrd. €

Pääosa laskennallisesta rahoituksesta kohdennetaan alueille palvelutarpeen perusteella.

Lisäksi rahoitusta kohdennetaan asukasperusteisesti sekä huomioiden alueiden erilaisia olosuhdetekijöitä.

Kunkin alueen soten palvelutarvetta tarkastellaan 3 eri kokonaisuudessa. Rahoituksen määrä 20,9* mrd. €.

Terveydenhuollon
tarvetekijät määrää
46,3 % rahoituksesta,
12,2 mrd.€

THL laskee
palvelutarvekertoimen
kullekin alueelle 189
eri muuttujan
perusteella

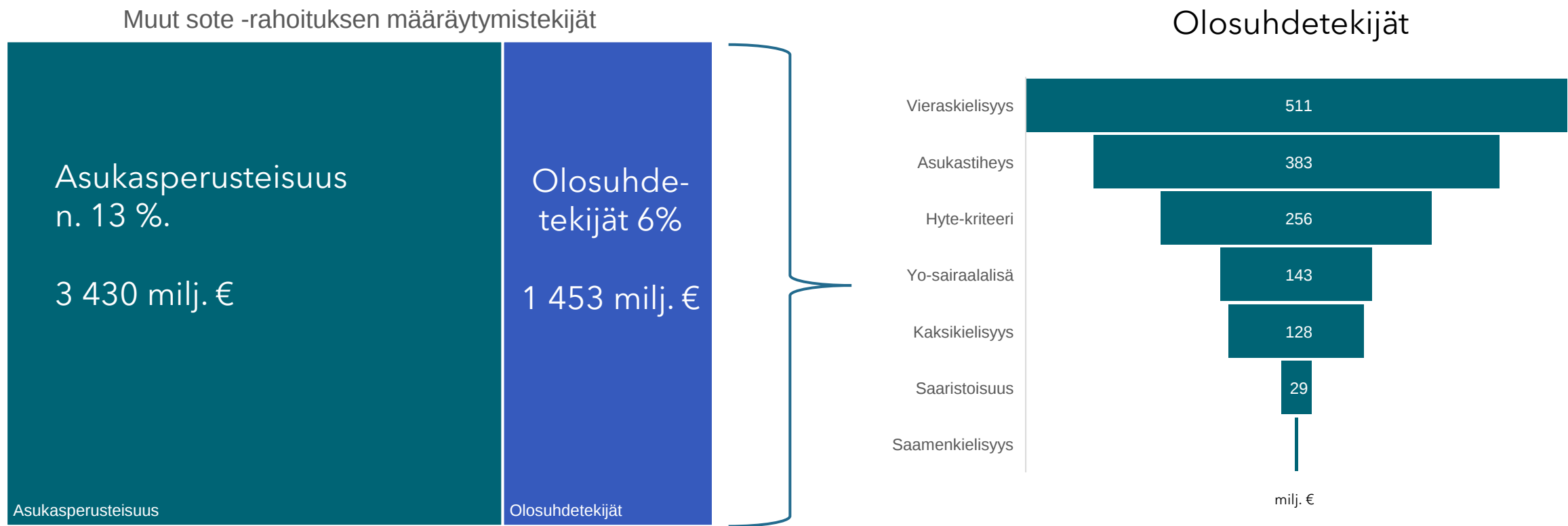
Vanhustenhuollon
tarvetekijät määrää
15,9 % rahoituksesta,
4,2 mrd. €

THL laskee
palvelutarvekertoimen
kullekin alueelle 63 eri
muuttujan perusteella

Sosiaalihuollon
tarvetekijät määrää
17,3 % rahoituksesta,
4,5 mrd. €

THL laskee
palvelutarvekertoimen
kullekin alueelle 73 eri
muuttujan perusteella

Muut laskennallisen sote -rahoituksen määräytymistekijät ovat yhteensä noin 19 %

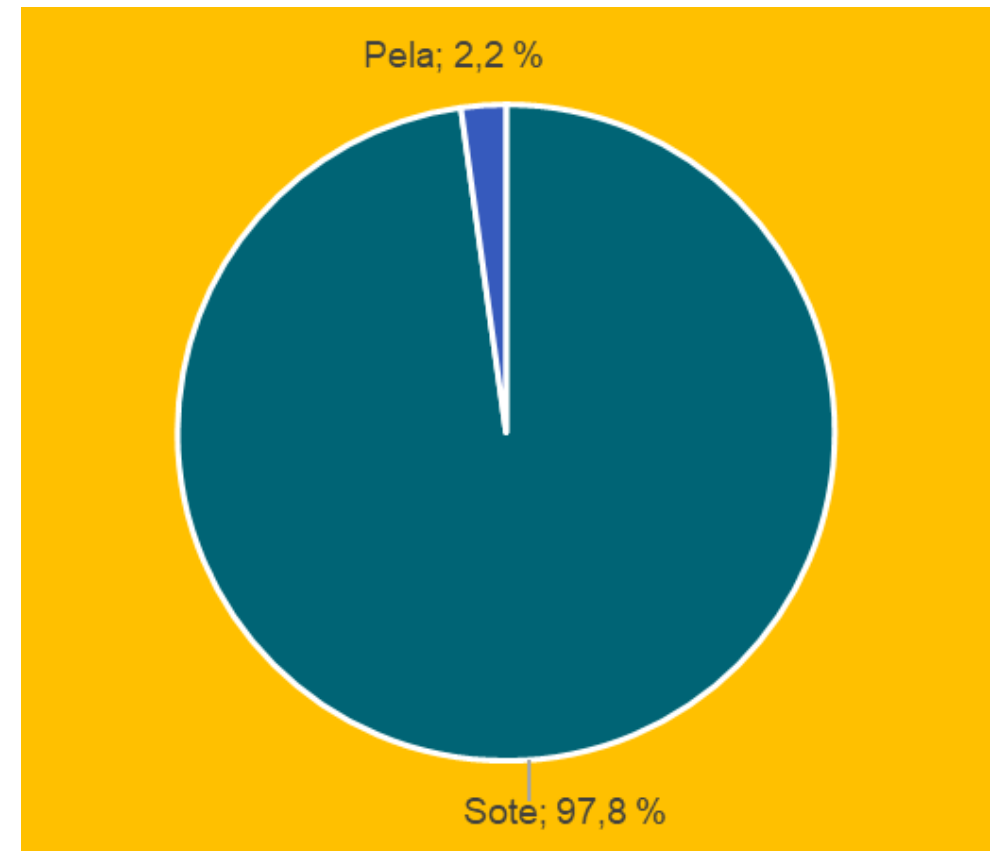

*Hyvinvointialueiden vuoden 2025 rahoitus.

Rahoituksen muodostuminen kriteereittäin 2025

	€	%, yleiskatteisesta rahoituksesta
SOTE rahoitus kriteereittäin		
Asukasperusteisuus	3 430 928 917	13,1 %
Terveystuon palvelutarve	12 154 241 961	46,3 %
Vanhustentuon palvelutarve	4 166 682 149	15,9 %
Sosiaaliuon palvelutarve	4 536 217 046	17,3 %
Sote-palvelutarve yhteensä	20 857 141 156	79,4 %
Vieraskielisyys	511 163 426	1,9 %
Kaksikielisyys	127 790 857	0,5 %
Asukastiheys	383 372 570	1,5 %
Saaristoisuus	28 880 734	0,1 %
Saamenkielisyys	3 322 562	0,0 %
Hyte-kriteeri	255 581 713	1,0 %
Yo-sairaalisä	142 892 531	0,5 %
Sote -rahoitus yhteensä	25 741 074 465	98,0 %
PELA rahoitus kriteereittäin		
Asukasperusteisuus	377 352 082	1,4 %
Asukastiheys	29 027 083	0,1 %
Riskitekiät	174 162 499	0,7 %
PELA rahoitus yhteensä	580 541 664	2,2 %
Laskennallinen rahoitus yhteensä	26 321 616 129	100,3 %
Siirtymätasaukset	-67 101 728	-0,3 %
Yleiskatteinen rahoitus yhteensä	26 254 514 401	100,0 %

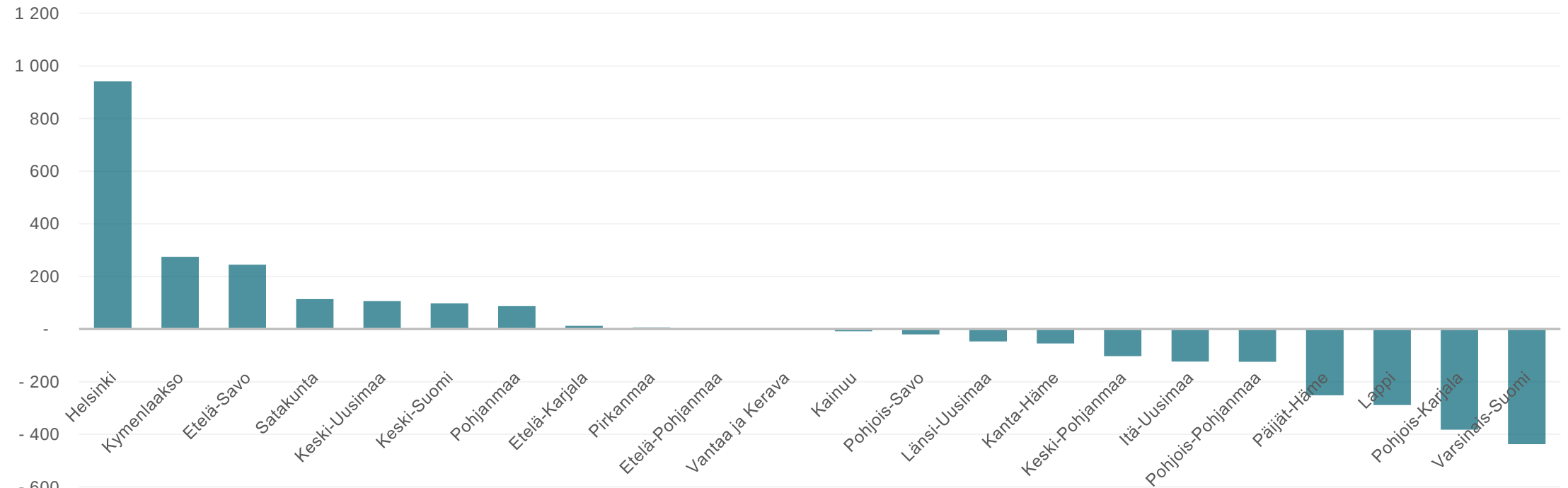
Laskennallisen rahoituksen jakautuminen

Alueiden toteutuva rahoitus vaihtelee merkittävästi siirtymäkauden aikana

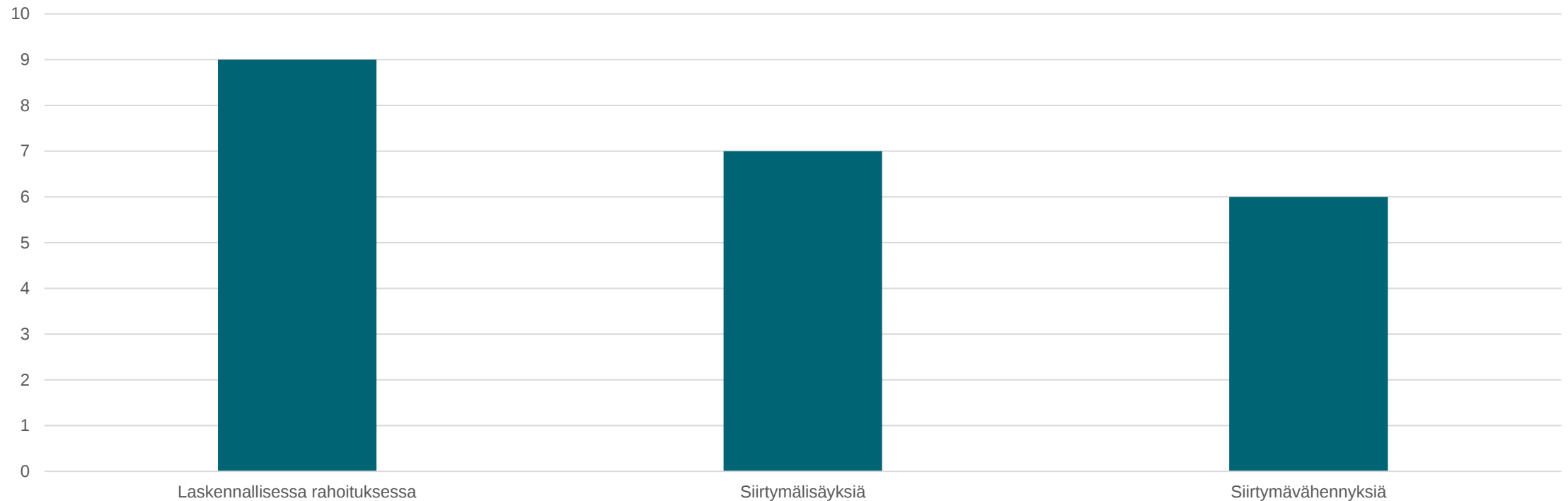
milj. €

Laskennallisen rahoituksen korjaukset siirtymäkaudella 2023-29

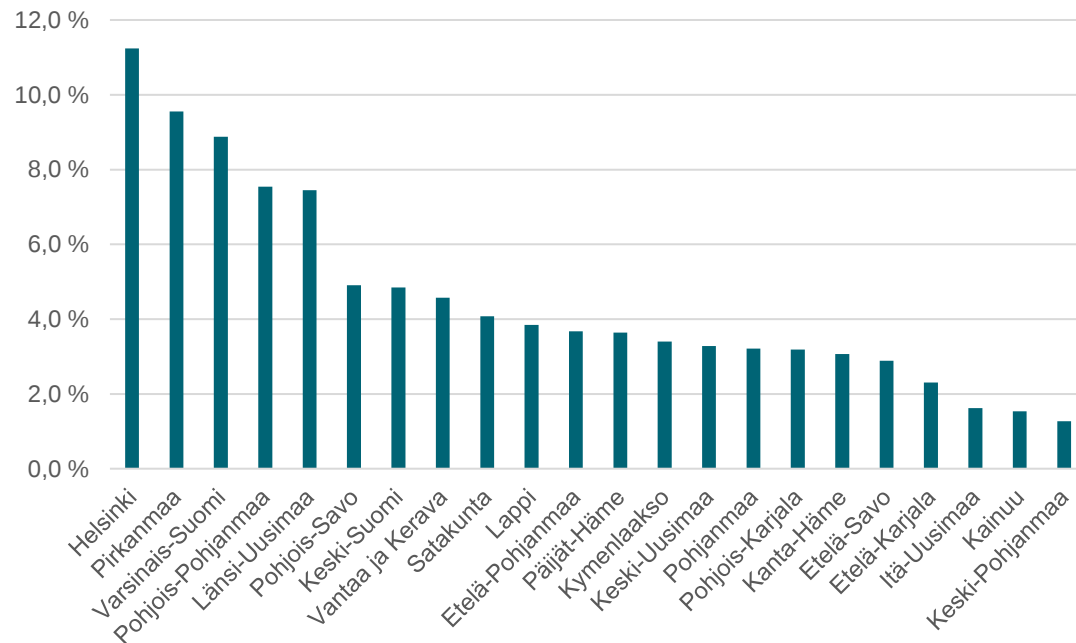
Laskennallisen rahoituksen saavuttaa vain 40 % alueista siirtymäkauden aikana

Hyvinvointialueiden rahoituksen tilanne siirtymäkauden lopussa v. 2029

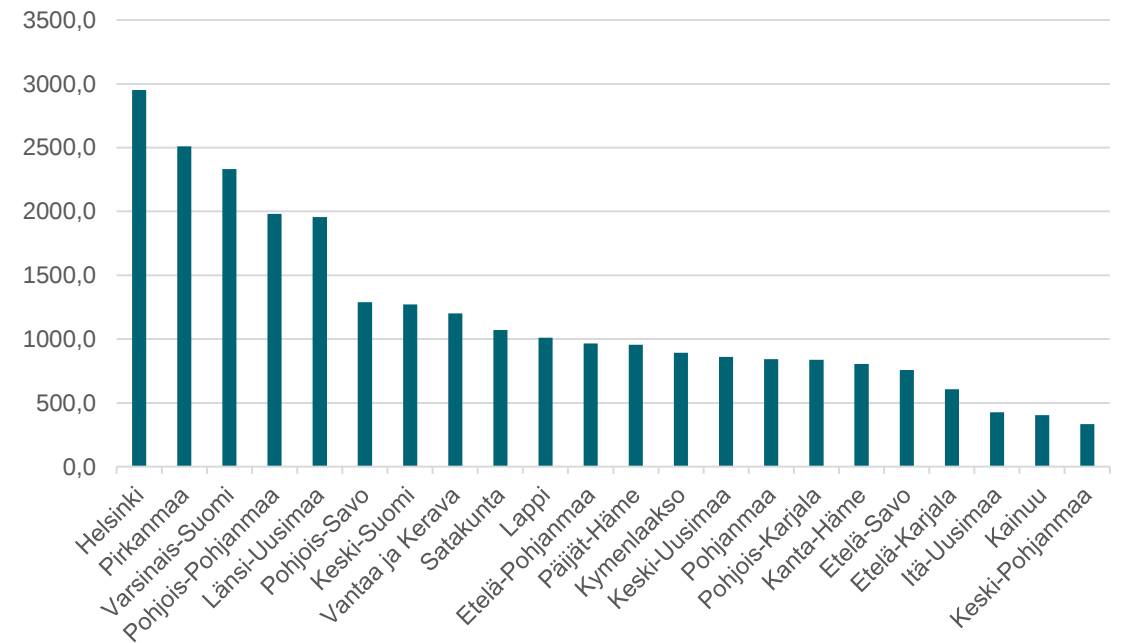

Valtionrahoitus hyvinvointialueittain v. 2025.

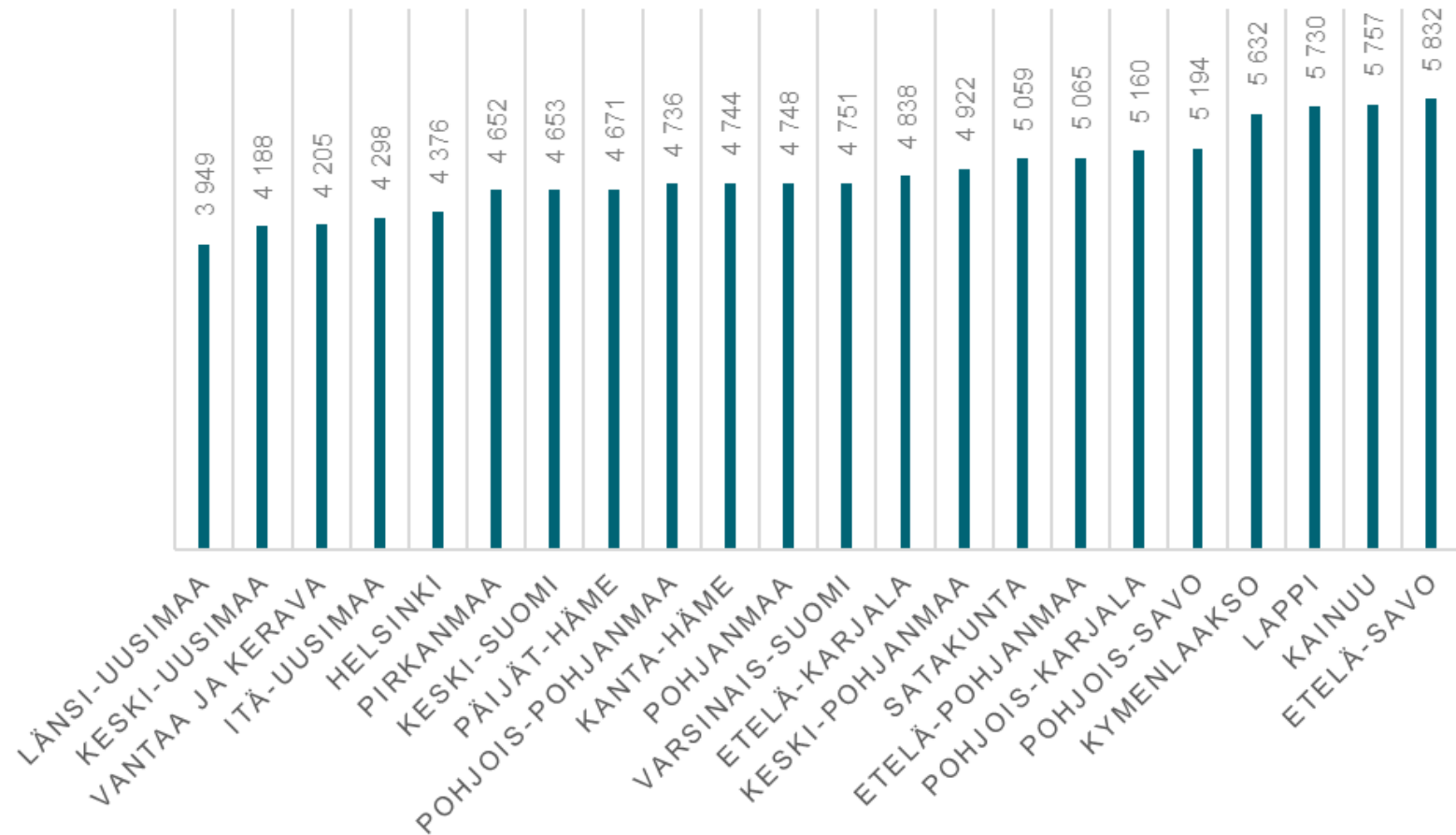
Hyvinvointialueiden osuudet (%) valtionrahoituksesta

Hyvinvointialueiden valtionrahoitus, milj. €

VUODEN 2025 RAHOITUS €/AS

**Uudenmaan alueella
erillisratkaisu:**
erikoissairaanhoido
keskitetty HUS -
yhtymälle.

HUS saa rahoituksensa
Uudenmaan alueen
hyvinvointialueilta ja
Helsingin kaupungilta.

Vireillä olevia/ tulevia muutoksia

- Hyvinvoinnin ja terveydenedistämisen toimien perusteella määräytyvän rahoituksen määrää halutaan kasvattaa vähentämällä asukasperusteista rahoitusta.
- Täsmennyksiä aluekohtaisen rahoituksen määräytymis- ja laskentatietoihin
- Kertaluonteiset säästöt siirtymätasauksissa
- Edellisten on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2026
- Seuraavassa vaiheessa muutoksia palvelutarvemallin päivityksestä sekä olosuhdetekijöiden painoarvojen ja siirtymätasausmallin tarkastelusta
- Hallitusohjelmassa linjatut säästötoimet vuodesta 2027 alkaen.

LISÄKSI HYVINVOINTIALUEIDEN TEHTÄVIÄ VOIDAAN MUUTTA VUOSITTAIN JA TEHTÄVÄMUUTOKSET HEIJASTUU VUOSITTAISEE RAHOITUKSEEN.

- Suunnitteilla mm. ensihoidon kuljetusten ja sairaankuljetuksen rahoitusvastuun siirto Kelalta hyvinvointialueille

HYVIL

Hyvinvointialueiden taloudesta ja rahoituksesta

Materiaalia aluevaltuutettujen perehtymiseen

Arja Pesonen, ekonomisti

Hyvinvointialueen taloudesta ja rahoituksesta

OSA I

- Hyvinvointialueen tulot ja menot sekä talouden seuranta
- Valtionrahoitus
 - Laskennallinen rahoitus
 - Siirtymätasausjärjestelmä
 - Vireillä olevia muutoksia

OSA II

- Hyvinvointialueen taloussuunnittelu, talouden sääntely ja valtionohjaus
- HVA taloustietoja - Tietoja eri alueiden talouden tilanteesta muutamalla näkymällä

HYVIL

OSA II

**Hyvinvointialueen
taloussuunnittelu, talouden
sääntely ja valtionohjaus**

Talousarvio ja -suunnitelma

- Aluevaltuuston on hyväksyttävä kunkin vuoden loppuun mennessä hyvinvointialueelle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio. Samassa yhteydessä on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi. Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.
- Taloussuunnitelma on laadittava siten, että se on tasapainossa tai ylijäämäinen viimeistään toisen talousarviovuotta seuraavan vuoden päättyessä. Hyvinvointialueen taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään kahden vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. (Vrt. Kuntalaki: "Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien".)
- Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot. Rahoitustarvetta ei saa kattaa pitkäaikaisella lainalla.

Talousarvio ja -suunnitelma

HYVINVOINTIALUESTRATEGIA - talousarvion ja -suunnitelman tavoitteet toteuttaa hva-strategiaa

TALOUSARVIO JA -SUUNNITELMA

KÄYTTÖTALOUS- JA TULOSLASKELMAOSA

Kuvataan toiminnan
tavoitteet ja niiden
edellyttämät määrärahat ja
tuloarviot organisaatio-
rakenteen mukaisesti.

Osoitetaan talous-
suunnitelman tasapaino.

INVESTOINTIOSA

Kuvataan hva ja hva -
konsernin investoinnit sekä
investointien kaltaiset
sopimukset.

Perustuu hva-lain §16
mukaiseen investointi-
suunnitelmaan

RAHOITUSOSA

Kuvataan, miten toiminnan
edellyttämä rahoitustarve
katetaan toiminnan,
investointien ja rahoituksen
rahavirtoina

Investointisuunnitelmat

- Hyvinvointialueen on vuosittain laadittava investointisuunnitelma seuraavaa tilikautta seuraavien neljän tilikauden aikana aloitettavista hyvinvointialuekonsernin investoinneista ja niiden rahoituksesta kalenterivuoden loppuun mennessä.
 - Esimerkiksi vuosia 2027 – 2030 koskeva investointisuunnitelma tulee jättää ministeriöille 31.12.2025 mennessä.
- Suunnitelmaan on sisällytettävä myös tiedot investointien kaltaisista sopimuksista.
- Investointisuunnitelman tulee perustua sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallisiin tavoitteisiin ja väestön palvelutarpeeseen
- Investointisuunnitelma koostuu sosiaali- ja terveydenhuollon osasuunnitelmasta, jonka hyväksyy sosiaali- ja terveysministeriö sekä pelastustoimen osasuunnitelmasta, jonka hyväksyy sisäministeriö.
- Investointisuunnitelman tulee toteuttaa valtioneuvoston hyvinvointialueelle myöntämää lainanottovaltuutta ja hyvinvointialueen talousarvion- ja suunnitelman tulisi olla yhtenäinen em. investointisuunnitelmien kanssa.

Lainanottovaltuus

- Valtioneuvosto päättää vuosittain hyvinvointialueen tilikausittaisen valtuuden määrästä pitkäaikaisen lainan ottamiseksi. Lainaa saa ottaa vain hyväksytyn investointisuunnitelman toteuttamiseksi ja lainanottovaltuuden tulee kattaa myös investointien kaltaiset sopimukset.
 - Investointien kaltaisia sopimuksia ovat esim. erilaisilla vuokramalleilla hankitut toimitilat
- Investointien kaltaiset sopimukset merkitään koko sopimuskauden yhteenlasketulta arvoltaan sen vuoden investoinniksi ja sen vuoden lainanottovaltuuteen, jolloin sitoumus sopimukseen syntyy.
- Lainanottovaltuuden edellyttämisellä pyritään varmistamaan hyvinvointialueiden riittävä lainanhoitokyky ja taloudellinen asema. Valtion viime käteisen rahoitusvastuun vuoksi lainanottovaltuudella rajoitetaan valtion riskejä hyvinvointialueiden velkaantumiseen liittyen.

Lainanottovaltuus

- *Yksinkertaistetusti* kuvattuna lainanottovaltuuden enimmäismäärä on $10 \cdot$ vuosikate. Valtuus on vuosikohtainen ja kullekin vuodelle myönnettävässä valtuudessa huomioidaan olemassa oleva lainakanta ja aiemmin myönnettyjen käyttämättömien valtuuksien määrä.
- Lainanottovaltuuden määritelmä on tiukka ja erityisesti suurempien ja yli 10 vuoden ajan vaikuttavien investointikokonaisuuksien tai suurempien sopimuksellisten investointien toteuttaminen edellyttää helposti lainanottovaltuuden muuttamisen hakemista.
- Valtioneuvosto voi muuttaa lainanottovaltuutta, jos investoinnin toteuttaminen on hyvinvointialueen järjestämisvastuulle kuuluvien palvelujen tuottamisen jatkuvuuden kannalta välttämätöntä tai lainsäädännössä edellytettyjen palvelujen turvaamiseksi eikä investointitarvetta voida kattaa muulla tavoin.
- Muuttamisen edellytysten arvioimiseksi valtiovarainministeriö asettaa valmisteluryhmän, jonka tehtävänä on arvioida muuttamisen edellytyksiä, lainanottovaltuuden suuruutta sekä hyvinvointialueelle asetettavia ehtoja.

Lisärahoitus

- Valtio viime kädessä turvaa hyvinvointialueiden rahoituksen. Hyvinvointialueella on oikeus lisärahoitukseen, jos rahoituksen taso muutoin vaarantaisi riittävien sosiaali- ja terveystalvelujen tai pelastustalvelujen järjestämisen.
- Lisärahoituksen päätöksen valmistelua varten asetetaan valmisteluryhmä, johon VM, STM, SM ja asianosainen hyvinvointialue nimeävät edustajansa.
- Valmisteluryhmän tehtävänä on arvioida lisärahoituksen edellytyksiä, tarvittavan lisärahoituksen määrää sekä hyvinvointialueelle asetettavia ehtoja. Arviointi perustuu hyvinvointialueen taloutta ja toimintaa koskevan tiedon perusteella tehtyyn kokonaisarvioon. Lisärahoituksen tarvetta arvioidaan varainhoitovuosisikohtaisesti.
- Käytännössä lisärahoitusta sovellettaisiin tod näk. tilanteissa, joissa tilivuoden rahoituksen tason todetaan uhkaavan vaarantaa perusoikeuksiin liittyvien talvelujen järjestämistä ja hyvinvointialueen voidaan katsoa tehneen oman päätösvaltansa puitteissa kaikki mahdolliset toimet eikä rahoitustarvetta voida kattaa edes lyhytaikaisilla lainoilla.

Valtionohjaus - useita menettelyjä, joista säädetään hyvinvointialueilla

Neuvottelut hva-kanssa

VM, STM, SM kanssa neuvotellaan vuosittain hyvinvointialueen järjestämisvastuuseen kuuluvien tehtävien toteuttamisesta ja hyvinvointialueen taloudenhoidosta.

Neuvottelussa hyödynnetään myös THL ja aluehallintoviraston arvioita.

Ministeriöiden mahdolliset toimenpidesuosituksukset.

Ennakollinen talouden ohjaus

Tuli uutena lakiin 1.1.2025 alkaen. Menettelyn tavoitteena on ehkäistä hva talouden tilan vaarantumista hva-lain 13b § tilanteissa.

Annetaan talouden tervehdyttämistä ja palvelujen järjestämisen turvaamista koskevia toimenpidesuosituksia ja toteuttamisen seuranta- ja raportointiaikataulu.

Arviointimenettely

Asetettava arviointiryhmä tekee ehdotuksen hva-talouden tervehdyttämiseksi sekä palvelujen järjestämisen edellytysten turvaamiseksi.

Lisäksi käsitellään ehdotus hyvinvointialueen muuttamisen vireillepanosta. Aluevaltuuston on käsiteltävä toimenpide-ehdotukset ja saatettava niitä koskeva päätös VM tietoon mahdollisia jatkotoimia varten.

Ennakollinen talouden ohjaus - tiivistettynä

1. Hva-konsernin vuosikatteen ja poistojen suhde on alle 100 % tai konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate on pienempi kuin yksi
2. Toimenpiteet, joita hyvinvointialueelta on edellytetty osana lainanottovaltuuden muuttamista, lisärahoitusta tai arviointimenettelyä eivät ole toteutumassa eikä hva ei ole tehnyt päätöstä korjaavista toimenpiteistä
3. Talousarvio ja-suunnitelma ei ole tasapainoinen **TAI**
4. Talouskehitys on oleellisesti talousarviota heikompaa tai sitä ei voida arvioida raportoitujen tietojen perusteella

**Valtiovarainministeriö
voi käynnistää
menettelyn.
Menettely on lisätty
lakiin 1.1.2025 ja sen
on tarkoitus ehkäistä
talouden tilan
vaarantumista.**

Arviointimenettelyn edellytykset

1. Hva ei ole kattanut taseeseen kertynyttä alijäämää säädetyssä määräajassa
2. Hva-konsernin vuosikatteen ja poistojen suhde on alle 80 % kaksi tilikautta peräkkäin
3. Konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate on alle 0,8 kaksi tilikautta peräkkäin **TAI**
4. Hyvinvointialueen lainanottovaltuutta on muutettu tai sille on myönnetty lisärahoitusta

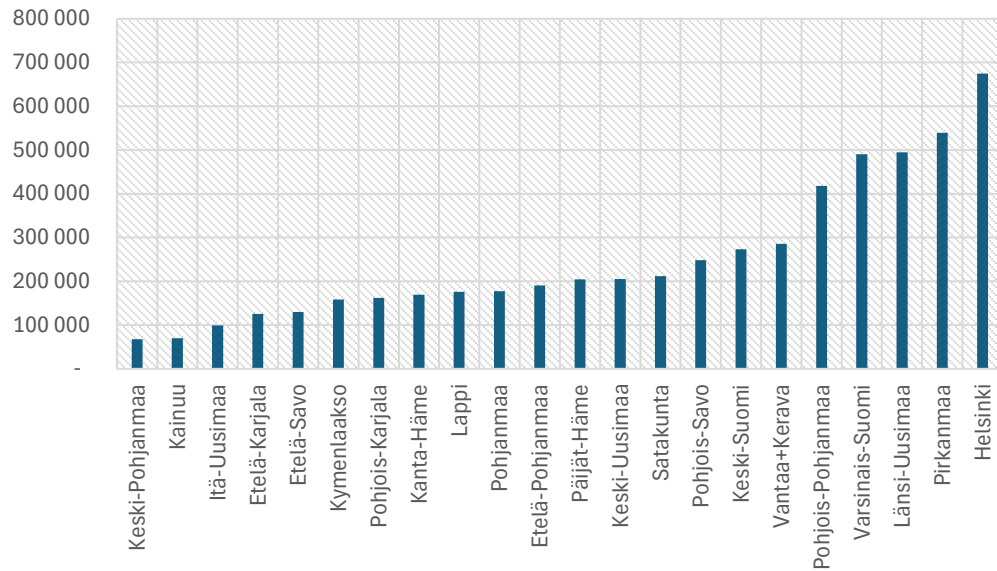
Valtaosalla alueista täyttyy jo kohdat 2-4 tilinpäätöksissä 2024 vaikka alijäämän kattamisessa on suurin huomio

Hyvinvointialueiden taloustietoja

Kevät 2025

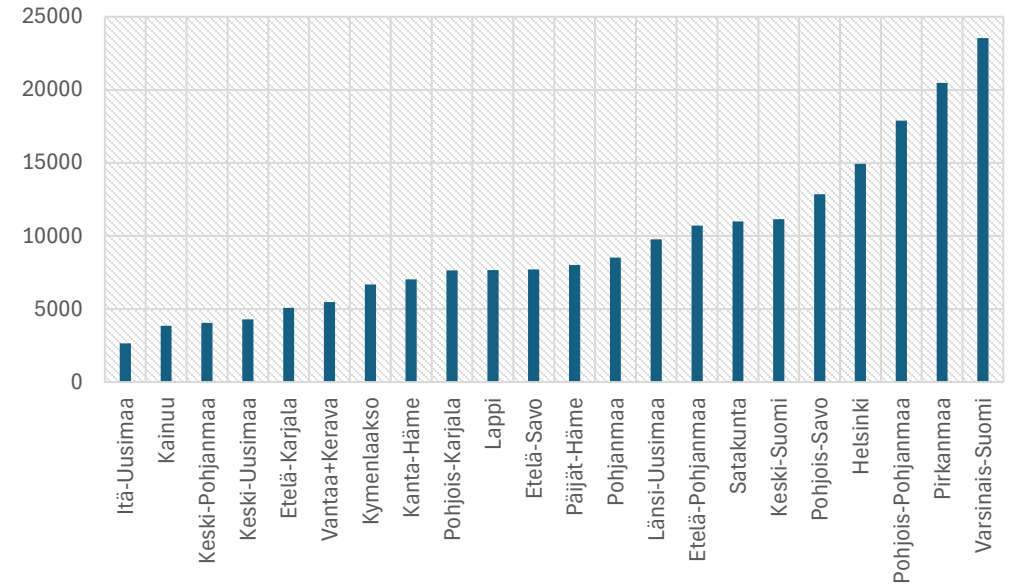
Alueet ovat monella tavalla erilaisia.

Asukasluku 2023

Asukasluvulla tarkasteltuna ero pienimmän ja suurimman välillä on n. kymmenkertainen.

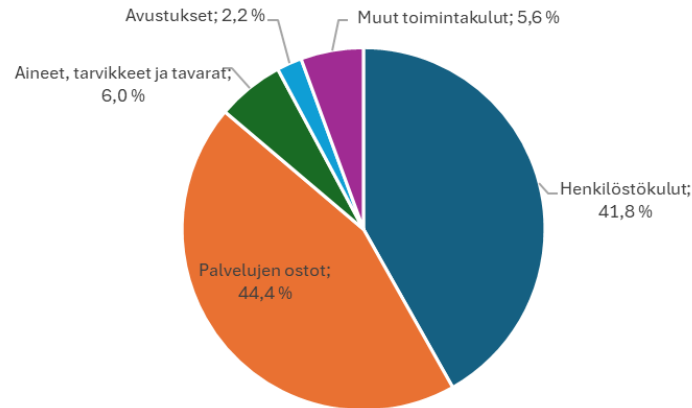
Henkilöstö 2023

Henkilöstön määrään vaikuttaa konsernirakenne. Suurimman hlömäärän hva:lla on noin 9 * enemmän henkilöstöä kuin hlömäärältään pienimmällä.

Tilinpäätöksistä 2024 muodostui ennakoitua parempia - alijäämää silti 1,1 Mrd €

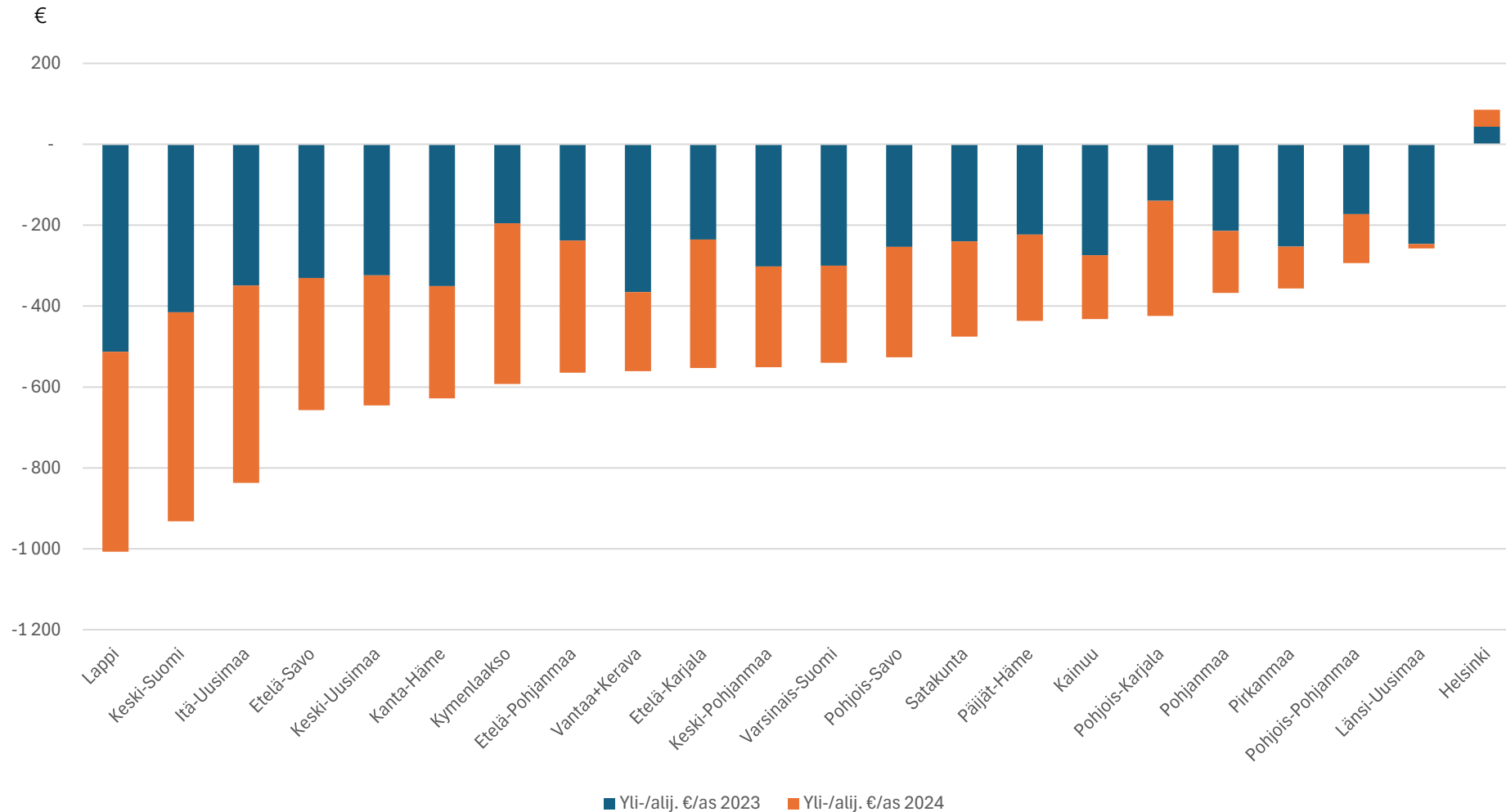
TILINPÄÄTÖS 2024	Hyvinvointialueet yhteensä
Toimintatuotot	3 854 548 475 €
Toimintakulut	28 652 035 850 €
Toimintakate	-24 789 516 145 €
Valtionrahoitus	24 084 008 013 €
Rahoitustuotot ja -kulut +/-	-13 113 794 €
Vuosikate	-718 621 926 €
Poistot ja arvonalentumiset	404 824 449 €
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1 119 279 376 €
Käyttökustannukset	29 056 860 299 €
Käyttötuo	3 862 519 706 €
Nettokäyttökustannukset	25 194 340 593 €
Valtionrahoitus/nettokäyttökustannukset, %	95,6 %
Tilikauden yli-/alijäämä/valtionrahoitus, %	-4,6 %

Hyvinvointialueet yhteensä	Muutos, % 24/23
Toimintatuotot	4,2 %
Myyntituotot	2,2 %
Maksutuotot	9,5 %
Tuet ja avustukset	-9,7 %
Muut toimintatuotot	14,0 %
Toimintakulut	3,1 %
Henkilöstökulut	4,2 %
Palvelujen ostot	2,2 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1,2 %
Avustukset	1,6 %
Muut toimintakulut	7,3 %
Toimintakate	2,9 %
Valtion rahoitus	3,9 %

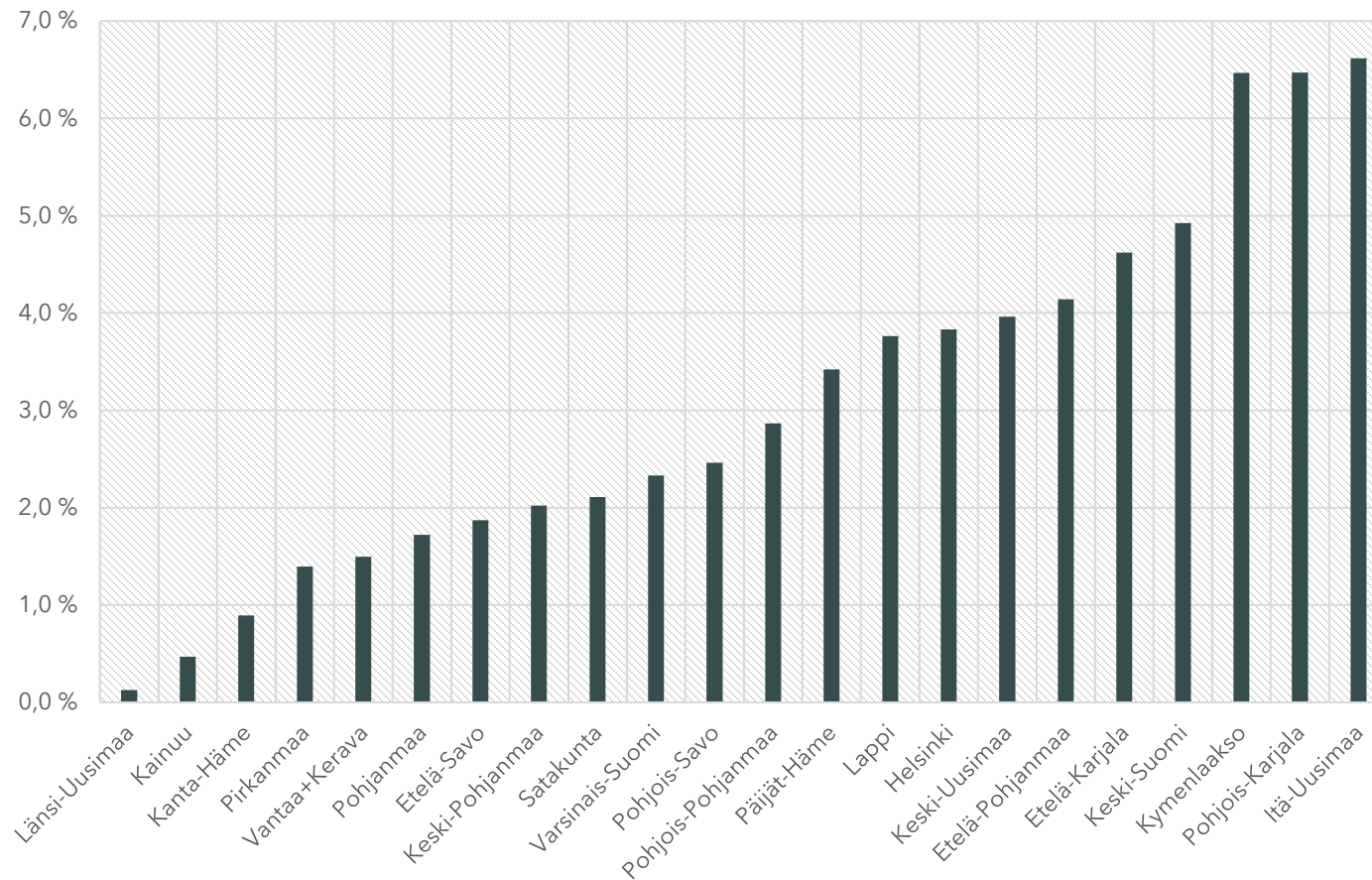
Kansallisella tasolla tarkasteltuna tilikauden tulos on edellisvuotta (-1,3 Mrd €) parempi. Erot alueittain ovat kuitenkin suuret → 8 alueen alijäämä on edellisvuotta suurempi.

Yli-/ alijäämä, €/ asukas vuosina 2023 - 24

Nettokäyttökustannusten 2024/23 muutos-%

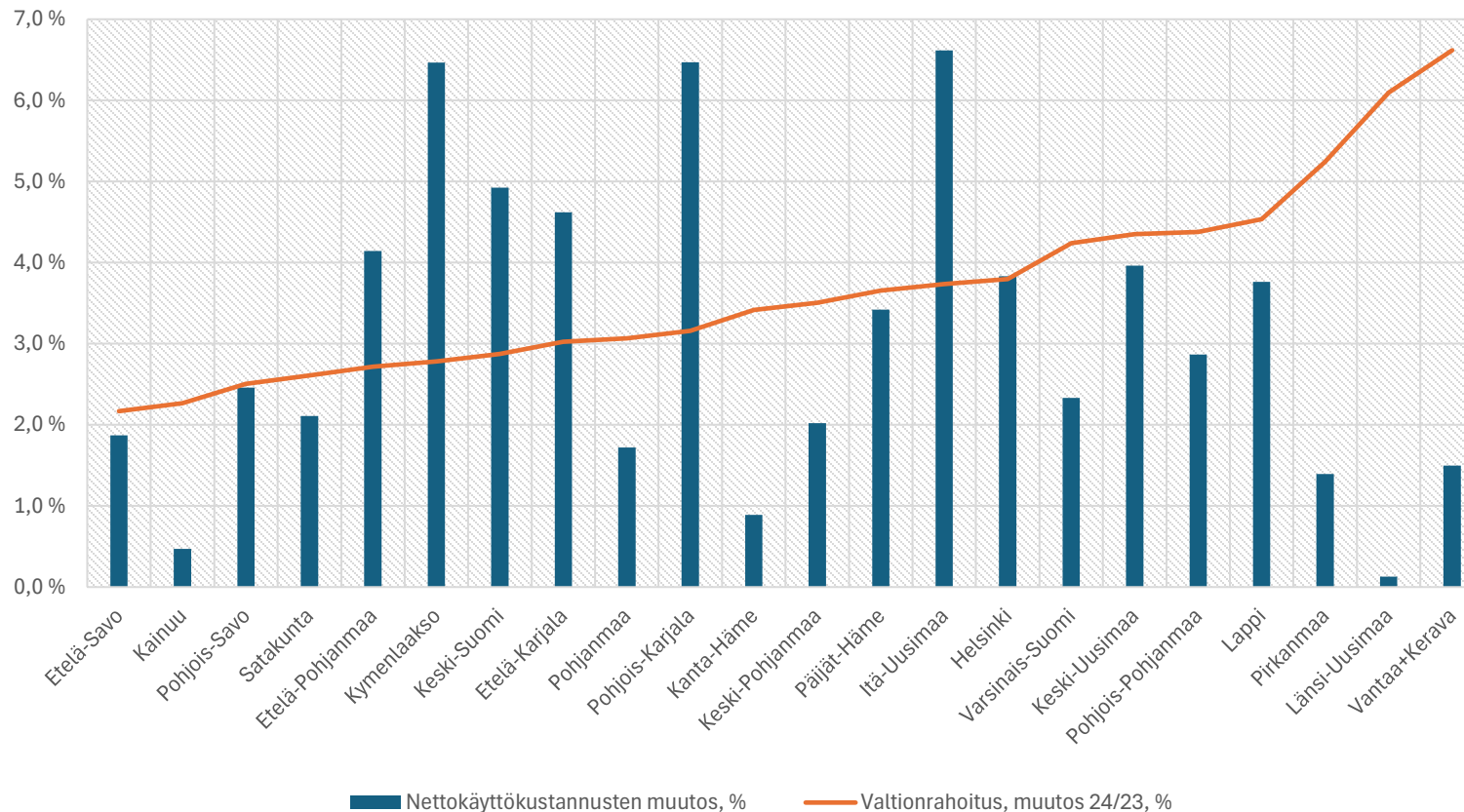
Aluekohtaisesti muutokset vaihteli välillä 0,1 – 6,6%

**Koko maa
2,9%**

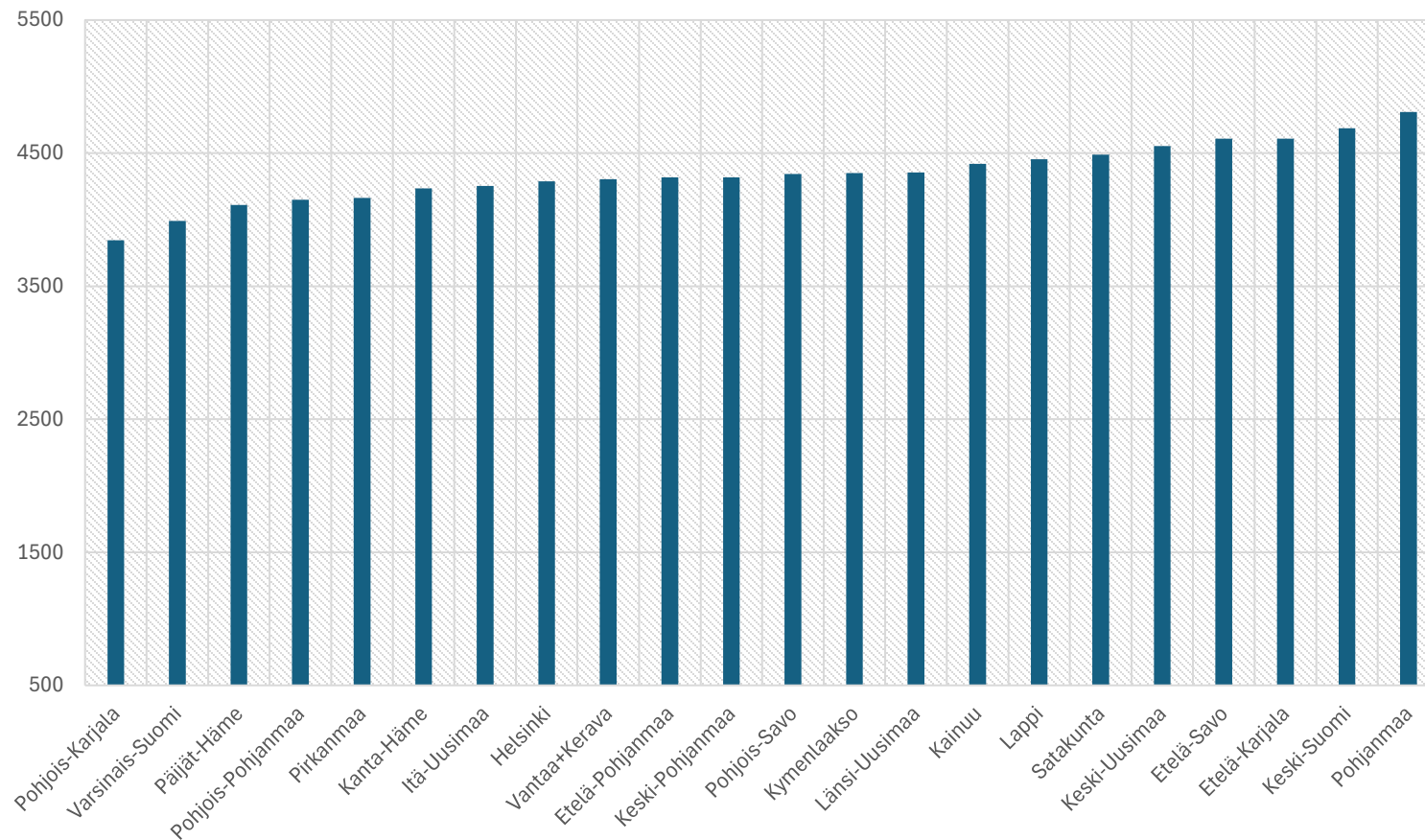
Kustannusten ja valtionrahoituksen muutokset eivät kehittyneet samaa tahtia

Alueiden tilanteet eroavat hyvin paljon.

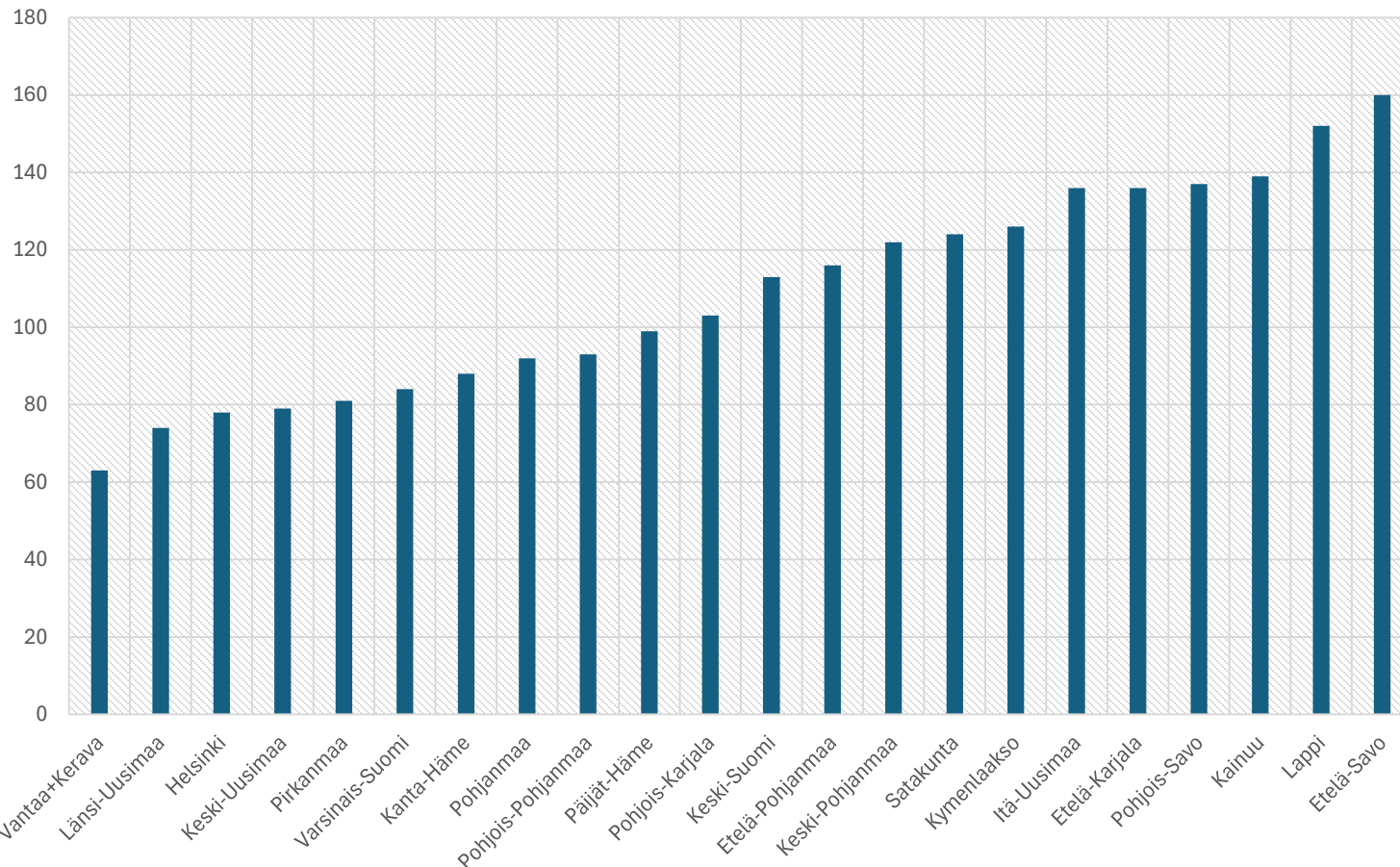
**Valtion-
rahoitus
kasvoi 3,9 %
koko maassa**

Tarvevakioidut sotenettokäyttökustannukset €/asukas 2023

Ero pienimpien ja suurimpien kustannusten välillä on n. 25 %

Pelastustoimen nettokäyttökustannukset €/ asukas 2023

Pienimpien ja suurimpien kustannusten välinen ero on n. 2,5-kertainen

Alijäämien kattaminen korostuu finanssipolitiikan linjan vuoksi talouden ohjauksen kriteereissä vaikka Helsinkiä lukuun ottamatta kaikkien kohdalla olisi mahdollista käynnistää arviointimenettely

Arviointimenettelyn kriteeri\ Hyvinvointialue	Etelä-Karjala	Etelä-Pohjanmaa	Etelä-Savo	Helsinki	Itä-Uusimaa	Kainuu	Kanta-Häme	Keski-Pohjanmaa	Keski-Suomi	Keski-Uusimaa	Kymenlaakso	Lappi	Länsi-Uusimaa	Pirkanmaa	Pohjanmaa	Pohjois-Karjala	Pohjois-Pohjanmaa	Pohjois-Savo	Päijät-Häme	Satakunta	Vantaa ja Kerava	Varsinais-Suomi
Hva-konsernin vuosikatteen ja poistojen suhde on alle 80 % kaksi tilikautta peräkkäin	✓	✓	✓		✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate on alle 0,8 kaksi tilikautta peräkkäin	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Hyvinvointialueen lainanottovaltuutta on muutettu tai sille on myönnetty lisärahoitusta	✓	✓	✓				✓		✓	✓		✓		✓			✓	✓	✓	✓	✓	✓
Hyvinvointialue ei ole kattanut taseeseen kertynyttä alijäämää säädettyssä määräajassa	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?